

המרכז האקדמי שלם ואזרחות פוליטית: עקרונות ומדיניות

המרכז האקדמי שלם מעניק חינוך אינטלקטואלי, תרבותי ומוסרי קפדני לקבוצה מובחרת של גברים ונשים חושבים ומתחשבים, שאפתנים ובעלי רוח ציבורית, אשר להוטים להוביל לשיפור העולם שבו הם חיים. הסטודנטים שלנו מתמודדים עם שאלות על-זמניות על אודות החוויה האנושית, עוסקים באופן מעמיק בטקסטים הגדולים של המסורות המערבית, היהודית, האסלאמית והישראלית, וחושבים על שאלות גדולות שניצבות בפני החברה הישראלית. הם רוכשים את הכישורים החיוניים של קריאה וכתובה רגישות, של דיבור והקשבה מכבדים ואת האומנות של הצגת טיעון מושכל ודיבור משכנע. הם מפתחים הרגלים של חשיבה ביקורתית, של ענווה אינטלקטואלית ושל שיפוט מפוכח, המאפשרים להם להתמודד עם בעיות קשות שלא ניתנות לפתרונות פשטניים. הם רוכשים ידע בתחומי התמחותם אשר מכין אותם לעמדות השפעה בתחומים קריטיים לעתידה של ישראל. הם בונים את כשירותם להנהגה דרך יוזמות בתוך המרכז האקדמי שלם ומחוצה לו.

על אף שהמרכז האקדמי שלם קיים כדי לשרת את הקהילייה שבתוכה אנו חיים, המרכז איננו – ואינו יכול להיות – קהילה מפלגתית או אידאולוגית המזוהה באופן מוסדי עם נטייה ימנית או שמאלה, חילונית או דתית. כדי למלא את ייעודנו בחברה הישראלית, על שלם לשמר סביבה של חירות אינטלקטואלית ושל פתיחות כלפי נקודות מבט שונות, ועליו לפיכך להישאר עצמאי מאופנות, תשוקות ולחצים פוליטיים. אנחנו קהילה שמתקיימת למען התכלית המוגבלת – אך הגדולה – של הוראה ולמידה.

הקהילה שלנו בנויה על בסיס ברית בלתי מוצהרת: אנו מתאספים יחדיו לטובת המטרה של הוראה ולמידה, ומחפשים ידע וחוכמה לגבי הדברים שחשובים. חיפוש, חקירה ודיון פתוחים ואמיצים הם שעומדים בלב החינוך והתרבות שלנו. אנו מעודדים, מקבלים בברכה ומאמצים נקודות מבט מגוונות, ואנו מתייחסים בכבוד לכל דעה שמוצגת באופן רציני. בו בזמן, אנו מכפיפים כל אמונה ודעה לביקורת וכל הנחה לבחינה ביקורתית, ורואים באמת סמכות יחידה. יותר מכול, אנחנו לא מלמדים או אומרים לסטודנטים שלנו מה לחשוב. אנחנו מעודדים ומכינים אותם לחשוב בעצמם.

גלל שהמרכז האקדמי שלם הוא קהילה שמוקדשת למטרות ייחודיות אלו, המרכז לא יכול לנקוט בעמדה מוסדית כלפי נושאי השעה מבלי להרוס את התנאים להצלחתו שלו. אם, למשל, נצא בהכרזה מוסדית לגבי מדיניות ציבורית כלשהי, נסתכן בכך שנכר או שנרתיע כל מיעוט שלא מסכים עם העמדה שאומצה. יתר על כן, אנו נסתור בכך את המטרה שלנו: לעודד אנשים לחשוב עבור עצמם. בתור מוסד אנחנו לא נדבר בשם של הסטודנטים או הבוגרים שלנו, בשם של אנשי הסגל או הצוות.

על אף הניטרליות שלנו בתור מוסד, אנחנו גאים בכך שלסטודנטים, לאנשי הסגל, לאנשי הצוות ולבוגרים שלנו איכפת באופן עמוק מהאתגרים שעומדים בפני החברה הישראלית. מתוך כבוד לחופש פוליטי ולמעורבות אזרחית, אנחנו מעודדים את חברי הסגל ואת הסטודנטים שלנו לקחת חלק בפעילות פוליטית וחברתית כאינדיבידואלים, כל עוד, כמובן, שהפעולות שלהם אינן פוגעות בפעילויות החינוכיות של שלם, או שהן מוצגות כאילו הן מייצגות את המרכז האקדמי שלם.

ישראל, כמו דמוקרטיה רבות אחרות בימינו, ניצבת בפני אתגר מכריע: לטפח מנהיגים בעלי עצמאות מחשבתית, שיקול דעת מושכל ומידות טובות באופיים ובהתנהגותם אשר נדרשים לטובתה של כל חברה. הודות לחינוכם הייחודי, הסטודנטים והבוגרים שלנו יוצאים מצוידים ולהוטים להתמודד עם אתגר זה. הם כשלעצמם התקווה הטובה ביותר שלנו למצוא לו מענה.